

Lovforslag nr. L 46. Fremsat den 30. oktober 2008 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

(Erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder m.v.)

§ 1

I lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, som ændret ved § 50 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, § 7 i lov nr. 545 af 24. juni 2005 og § 34 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 2 affattes således:

»§ 2. Loven gælder

- 1) for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en institution som nævnt i § 6, og
- 2) for erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder som nævnt i §§ 12 og 14-14 b.«

2. § 6 affattes således:

»§ 6. Ved institution forstås i denne lov det universitet omfattet af universitetsloven, den sektorforskningsinstitution, det offentlige sygehus, den sundhedsvidenskabelige forskningsinstitution under regionerne eller De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), hvor den pågældende arbejdstager er ansat.«

3. § 12, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

4. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Ud over rettigheder til opfindelser gjort af en arbejdstager, jf. § 8, kan institutionen erhverve rettigheder til opfindelser samt ophavsrettigheder til edb-programmer med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse, jf. § 1,

- 1) efter aftale med en studerende, der ikke er ansat på institutionen, eller med en anden part som led i deres indbyrdes samarbejde, der helt eller delvis er finansieret af offentlige midler, for så vidt den anden part ikke selv vil udnytte rettighederne erhvervsmæssigt eller
- 2) efter aftale med en anden institution som nævnt i § 6.

§ 14 b. I tilfælde hvor institutionen har overdraget retten til en opfindelse til tredjemand, som efterfølgende opgiver at nyttiggøre retten erhvervsmæssigt, kan institutionen indgå aftale med tredjemand om at generhverve rettighederne. Institutionen kan generhverve uudnyttede ophavsrettigheder til edb-programmer efter reglerne i lov om ophavsret.«

5. § 15, stk. 1, affattes således:

»Institutionen kan afholde udgifter i forbindelse med erhvervelse, overdragelse og beskyttelse af retten til opfindelser samt ophavsrettigheder til edb-programmer efter bestemmelserne i §§ 12 og 14-14 b.«

6. § 16, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Institutionen kan oppebære indtægter i form af udbytte ved at overdrage sine rettigheder efter § 14, stk. 1, eller § 14 a, stk. 1, til et selskab med begrænset ansvar mod betaling i form af ejerandele. Tilsvarende kan institutionen acceptere at modtage et vederlag efter § 12, stk. 2, i form af ejerandele i et selskab med begrænset ansvar.

Stk. 3. Institutionen må ikke efter bestemmelserne i stk. 2 alene eller sammen med andre institutioner, som nævnt i § 6, opnå en sådan forbindelse til selskabet, som et moderselskab har til et datterselskab efter aktie- og anpartsselskabslovgivningen.«

7. I § 18, 1. pkt., indsættes efter »sektorforskningsinstitutioner«: »og GEUS«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. § 16, stk. 3, i lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, gælder alene for besiddelser af ejerandele opnået sammen med andre institutioner efter den 1. januar 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Universiteter, sektorforskningsinstitutioner og offentlige sygehuse har siden 1. juli 1999 været omfattet af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Loven har til formål at sikre, at forskningsresultater frembragt ved hjælp af offentlige midler nyttiggøres for det danske samfund ved erhvervsmæssig udnyttelse. Loven gælder for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution.

Videnskabsministeriet fik i 2004 gennemført en evaluering af loven. Evalueringen, som blev gennemført af tre uvildige konsulentfirmaer, kortlagde forskningsinstitutionernes opnåede resultater med teknologioverførsel og institutionernes tilfredshed med loven som praktisk arbejdsredskab. Evalueringen bekræftede, at lovens grundprincipper udgør en klar og velegnet ramme for institutionernes arbejde med opfindelser gjort af egne medarbejdere. Siden da har udviklingen skabt behov for at foretage en række justeringer, der kan give institutionerne friere rammer og lette etableringen af nye virksomheder med udspring i universitetsforskningen. Senest i december 2007 har Rektorkollegiet (nu Danske Universiteter) fremsat ønske om at få udvidet adgang til at erhverve, overdrage og beskytte rettigheder til opfindelser og edb-programmer.

Regeringen ønsker at reducere de administrative begrænsninger for universiteternes virke inden for eget selvstyre. Dette gælder også arbejdet med kommercialisering af forskningsresultater. Med lovforslaget gives institutionerne øgede muligheder for at beskytte og nyttiggøre opfindelser, der er gjort i samarbejde med private samarbejdspartner, studerende og andre institutioner. Endvidere gives institutionerne bedre mulighed for at nyttiggøre ophavsrettigheder til edb-programmer. Derimod har lovforslaget ikke til hensigt at rykke ved grænsen mellem offentlig og pri-

vat virksomhed, det vil sige arbejdsdelingen mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet.

2. Gældende ret

De gældende regler er fastsat i lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, som ændret ved § 50 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, § 7 i lov nr. 545 af 24. juni 2005 og § 34 i lov nr. 523 af 6. juni 2007. Der er i loven etableret overordnede rammer for fordeling af retten til opfindelser gjort af arbejdstagere ved offentlige forskningsinstitutioner, for erhvervsmæssig nyttiggørelse af sådanne opfindelser samt for offentlige forskningsinstitutioners udgifter og indtægter i forbindelse med nyttiggørelsen. De centrale principper i loven er,

- at såvel institutionerne som opfinderne (arbejdstagere) får del i indtægterne, når nye opfindelser udnyttes erhvervsmæssigt,
- at institutionen har aftaleretten vedrørende overdragne opfindelser, når der indgås kontrakter om forskningssamarbejde med private virksomheder, og
- at institutionerne kan modtage aktier som betaling for rettigheder og hermed indgå som medspiller ved etablering af nye forskningsbaserede virksomheder.

For at understøtte samarbejdet mellem universiteter og virksomheder på dette område har Videnskabsministeriet sammen med forskningsinstitutionernes og erhvervslivets organisationer nedsat det såkaldte Johan Schlüter-udvalg. Dette udvalg skal udarbejde vejledende modelaftaler, der kan bruges i konkrete samarbejder mellem universiteter og virksomheder inden for lovens og lovforslagets rammer. Udvalget ventes at fremlægge resultaterne af sit arbejde ultimo oktober 2008.

3. Lovforslaget

3.1. Lovens anvendelsesområde

Den nugældende lov gælder alene for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution. Erfaringerne med

F. t. l. vedr. opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

loven har vist et behov for at udvide lovens anvendelsesområde på to punkter. For det første er der behov for at udvide opfinderkredsen sådan, at loven også omfatter rettigheder til opfindelser, der er gjort af andre end arbejdstagere ved de offentlige forskningsinstitutioner. For det andet er der behov for også at åbne for muligheden for erhvervmæssig udnyttelse af ophavsrettigheder til edb-programmer, som efter ophavsretsloven tilkommer en arbejdsgiver. Der foreslås derfor indsat en ny bestemmelse, som udvider lovens anvendelsesområde.

Lovforslaget medfører ingen ændring i det forhold, at en studerende, som ikke er ansat ved en offentlig forskningsinstitution, har retten til egne opfindelser, medmindre andet er aftalt eller følger af anden lovgivning.

3.2. Erhvervmæssig nyttiggørelse

Efter de gældende regler fastsætter loven rammer for erhvervmæssig nyttiggørelse af opfindelser gjort af arbejdstagere som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution. Dette svarer til lovens gældende anvendelsesområde. Som en konsekvens af forslaget om en udvidelse af lovens anvendelsesområde, jf. ovenfor pkt. 3.1, foreslås indsat nye bestemmelser, som fastsætter rammerne for den erhvervmæssige nyttiggørelse svarende til det udvidede anvendelsesområde.

3.3. Institutionens udgifter og indtægter

Enhver form for erhvervmæssig udnyttelse af rettigheder til opfindelser og ophavsrettigheder til edb-programmer medfører økonomiske transaktioner. Som en konsekvens af forslagene om lovens udvidede anvendelsesområde samt rammerne for den erhvervmæssige nyttiggørelse foreslås de gældende bestemmelser om udgifter og indtægter tilsvarende justeret.

3.4. Tekniske ændringer

Præcisering af de institutioner, der er omfattet af loven

Som følge af strukturændringerne på sektorforskningsområdet er der behov for at præcisere angivelsen af de institutioner, som er omfattet af loven.

Ophævelse af krav om ministeriel godkendelse

Erfaringerne med loven har vist, at det er overflødig at fastholde det gældende krav om, at videnskabsministeren skal godkende de offentlige forskningsinstitutioners regler for beregning af vederlag til opfindere. Godkendelseskravet foreslås derfor ophævet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget vil give de offentlige forskningsinstitutioner øgede indtjeningsmuligheder som følge af den udvidede adgang til erhvervmæssig nyttiggørelse af forskningsresultater. Lovforslaget har i øvrigt ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Følgende myndigheder, organisationer m.v. er blevet hørt over et udkast til lovforslaget:

Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Nordjylland, Region Sjælland, Region Syddanmark, IT- og Telestyrelsen, Patent- og Varemærkestyrelsen, Rigsrevisionen, Universitets- og Bygningsstyrelsen, Copenhagen Business School, Danmarks Tekniske Universitet, IT-Universitetet i København, Københavns Universitet, Roskilde Universitetscenter, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Anvendt Kommunal Forskning, Center for Regional- og Turismeforskning, Danmarks Designskole, Danmarks Meteorologiske Institut, Dansk Arkitektur Center, Dansk Institut for Internationale Studier, Dansk Sundhedsinstitut, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Forsvarets Materieltjeneste, It-vest, Kennedy Centret – Nationalt forsknings- og rådgivningscenter for genetik, synshandicap og mental retardering, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Statens Serum Institut, Danmarks Forskningspolitiske Råd, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Vækstråd, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, De Økonomiske Råd, Højteknologifonden, Koordinationsudvalget for forskning, Rådet for Teknolog og Innovation, Teknologirådet, Udvalgene vedrørende Vi-

denskabelig Uredelighed, VækstFonden, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CO-industri, Connect Denmark, Danmarks ErhvervsforskningsAkademi, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Biotek, Dansk Erhverv, Dansk Magisterforening, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Danish Venture Capital and Private Equity

Association (DVCA), DI, Forskerparkforeningen i Danmark, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Det Nationale Netværk for Teknologioverførsel, Godkendt Teknologisk Service, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Branchen, KL, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Lægeforeningen, Lægemedielindustriforeningen, Medicon Valley Alliance, Patentagentforeningen, Ph.d.-nettet, PROSA og Sektorforskningens Direktørkollegium.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Øgede indtjeningsmuligheder for offentlige forskningsinstitutioner.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget udvides lovens anvendelsesområde, så også rettigheder til opfindelser, der er gjort af andre end arbejdstagere ved offentlige forskningsinstitutioner kan udnyttes erhvervsmæssigt af institutionerne nævnt i lovens § 6. Opfindelser gjort af private samarbejdspartnere og af studerende, som ikke er ansat, vil derved kunne omfattes af institutionernes adgang til erhvervsmæssig udnyttelse af opfindelser, og det samme gælder opfindelser gjort af en anden institution. Samlet er forslaget udtryk for et behov for institutionerne til at kunne udnytte også opfindelser, der i udgangspunktet tilkommer andre. Adgangen vil i sagens natur udelukkende komme på tale, hvis det sker efter aftale med vedkommende anden part og i tilfælde, hvor den anden part ikke selv ønsker eller har mulighed for at udnytte sådanne rettigheder erhvervsmæssigt.

Efter forslaget vil offentlige forskningsinstitutioner desuden få adgang til at nyttiggøre ophavsrettigheder til edb-programmer, som efter ophavsretsloven tilkommer en arbejdsgiver.

Til nr. 2

Forslaget er en konsekvens af de gennemførte ændringer vedrørende De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), som tidligere var en sektorforskningsinstitution. Ved lov nr. 536 af 6. juni 2007 om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, var det i lovbetragtningerne forudsat, at de ansatte medarbejdere ved GEUS fortsat var omfattet af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner. Lovforslaget sikrer dette.

Til nr. 3

Det foreslås at ophæve det gældende krav om, at videnskabsministeren skal godkende forskningsinstitutionernes regler for beregning af vederlag til egne opfindere. Kravet anses i praksis for overflødig.

Til nr. 4

Sammen med de øvrige bestemmelser i §§ 12-14 udgør forslaget rammerne for den erhvervsmæssige nyttiggørelse af de rettigheder, som er omfattet af loven. Bestemmelserne udgør dermed de offentlige forskningsinstitutioners formelle hjemmel til at erhverve, overdrage og beskytte retten til opfindelser og ophavsrettigheder til edb-programmer. Herunder gi-

ver bestemmelserne hjemmel til overdragelse og beskyttelse af ophavsrettigheder til edb-programmer, som er frembragt af en arbejdstager, og som efter bestemmelserne i ophavsretsloven uden videre aftale overgår til institutionerne i deres egenskab af arbejdsgiver.

Det understreges, at der ikke med forslaget pålægges institutionerne en udvidet pligt til at kommercialisere rettigheder omfattet af loven. Forslaget er alene udtryk for at tilvejebringe en øget fleksibilitet via en udvidelse af institutionernes muligheder for at udnytte rettighederne erhvervsmæssigt.

Loven regulerer ikke nærmere hvorvidt og i hvilket omfang den enkelte institution skal benytte sig af mulighederne for at nyttiggøre opfindelser gjort af samarbejdspartnere. Der er heller ikke med forslaget indført en udvidet pligt til at nyttiggøre edb-programmer eller søgt foretaget nogen indskrænkning i institutionernes frigivelse af open source-softvare udviklet af forskere ved offentlige forskningsinstitutioner.

Lovforslaget medfører heller ingen ændring i det forhold, at en studerende, som ikke er ansat ved en offentlig forskningsinstitution, har retten til egne opfindelser, medmindre andet er aftalt eller følger af anden lovgivning.

(Til § 14 a)

Forslaget udvider de gældende rammer, idet offentlige forskningsinstitutioner foreslås tillagt beføjelse til efter aftale med tredjemand at erhverve rettigheder til opfindelser samt ophavsrettigheder til edb-programmer. Efter forslaget er det således ikke kun rettigheder til opfindelser, men også ophavsrettigheder til edb-programmer, som de offentlige forskningsinstitutioner kan erhverve. Videre er det ikke kun rettigheder til frembringelser gjort af en arbejdstager, men også rettigheder til frembringelser, som tilkommer f.eks. en privat samarbejdspart eller en studerende, som institutionen kan indgå aftale om at erhverve. Til illustration af forslaget gives tre eksempler:

- Forslaget tager bl.a. sigte på den situation, hvor der via forskningsinstitutionernes samarbejde med studerende, private virksomheder eller andre institutioner opstår delt ejerskab til fælles opfindelser, som er gjort af parterne i forening. Det kan i sådanne situationer være en forudsætning for den videre kommercialisering af rettighederne, at institutionen efter aftale kan erhverve de øvrige parter's andel i rettighederne til opfindelsen.
- Forslaget dækker også den situation, at en forskningsinstitution erhverver retten til en opfindelse, der er gjort af ansatte ved en anden forskningsinsti-

tution eller af en privat partner som led i et fælles forskningsprojekt med institutionen. Dette kan være en forudsætning for at sikre kommercialisering, for eksempel hvor opfindelsen ligger uden for partnerens interesseområde, men inden for institutionens interesseområde.

- Endvidere omfatter forslaget den situation, hvor en studerende som led i sit studium indgår i et forskningsprojekt sammen med institutionens forskere. Studerende, som er indskrevet, men ikke ansat og lønnet ved en offentlig forskningsinstitution, har alle rettigheder til deres egne frembringelser. Skal de indgå i et forskningsprojekt sammen med institutionens forskere, kan det derfor være en forudsætning, at de indgår aftale om at afstå egne rettigheder til eventuelle opfindelser. I sådanne tilfælde vil der skulle indgås særskilt aftale mellem den studerende og institutionen om betaling af vederlag for den studerendes rettigheder.

Som alternativ til aftaler efter § 14 a kan institutionen også tilbyde en studerende ansættelse i forbindelse med et forskningsprojekt. Ved sådan ansættelse vil den studerende automatisk være omfattet af reglerne om opfindelser, der er gjort af arbejdstagere som led i arbejdet ved en offentlig forskningsinstitution.

(Til § 14 b)

Efter de gældende regler kan en institution indgå aftale med tredjemand om udnyttelse af en opfindelse, som institutionen har fået overdraget af en arbejdstager. Der kan f.eks. være tale om, at en institution sælger retten til opfindelsen til en privat virksomhed. Hvis det senere viser sig, at vedkommende virksomhed opgiver at udnytte retten til opfindelsen, måske efter at have fået opfindelsen patenteret, har der i praksis været behov for at give den offentlige forskningsinstitution mulighed for at få rettighederne tilbage for derved selv at kunne nyttiggøre resultaterne.

Agangen til at få overdragne rettigheder tilbage vil i et vist omfang på forhånd kunne reguleres i en aftale mellem de berørte parter, men da en offentlig forskningsinstitution alene kan afholde udgifter, som er hjemlet ved lov, anses det for nødvendigt med det fremsatte forslag at sikre, at offentlige forskningsinstitutioner får direkte hjemmel til at købe tidligere overdragne rettigheder tilbage, hvis erhververen ikke selv ønsker at nyttiggøre rettighederne erhvervsmæssigt.

Ophavsretsloven har gjort op med spørgsmålet om tilbagefald af uudnyttede ophavsrettigheder, jf. lovens § 54, og det er derfor nødvendigt at lade tilbagefald af uudnyttede rettigheder til edb-programmer regulere af ophavsretslovens bestemmelser. Derimod kan tilbage-

fald af uudnyttede rettigheder til opfindelser aftales nærmere mellem parterne.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af udvidelsen af rammerne for den erhvervsmæssige udnyttelse af rettigheder, jf. nr. 4. Med forslaget får offentlige forskningsinstitutioner klar hjemmel til at afholde udgifter i forbindelse med erhvervelse, overdragelse og beskyttelse af rettigheder.

Til nr. 6

(§ 16, stk. 2)

Regeringen ønsker at lette vilkårene for innovative iværksættere, der udnytter opfindelser fra den offentlige forskning til etablering af nye virksomheder. Allerede i dag giver loven mulighed for, at forskningsinstitutioner kan modtage aktier i sådanne virksomheder som alternativ til kontant betaling for immaterielle rettigheder. Med forslaget åbnes der for, at institutionerne tilsvarende kan modtage ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar. Forslaget har navnlig bund i det forhold, at mange iværksættervirksomheder typisk etableres som anpartsselskaber. Da det ikke på forhånd kan udelukkes, at bestemmelsen tilsvarende vil kunne blive aktuel i forhold til f.eks. udenlandske selskaber med begrænset ansvar, foreslås bestemmelsen formuleret generelt.

Det er med den foreslåede bestemmelse forudsat, at den enkelte institution i øvrigt er berettiget til at ud-

nytte muligheden for at modtage ejerandele i selskaber.

(§ 16, stk. 3)

Bestemmelsen har til formål at sikre, at en eller flere institutioner omfattet af loven ikke alene eller i forening kan opnå bestemmende indflydelse i private selskaber via apportindskud af immaterielle rettigheder. Samme begrænsning påhviler i forvejen universiteternes aktieselskaber stiftet efter lov nr. 483 af 9. juni 2004 om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner. Med henblik på at begrænse det offentliges økonomiske risiko foreslås der indført samme princip for institutionerne som for deres aktieselskaber efter lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner.

Til nr. 7:

Forslaget er en konsekvens af nr. 2.

Til § 2

Loven foreslås at træde i kraft den 1. januar 2009, så ikrafttrædelsestidspunktet er sammenfaldende med starttidspunktet for det nye finansår. Efter lovforslagets § 2, stk. 2, foreslås det, at de mere restriktive bestemmelser efter forslaget til nyt § 16, stk. 3, alene skal gælde for besiddelser, som opnås sammen med andre institutioner efter den 1. januar 2009, idet det ikke kan afvises, at der allerede i dag er tilfælde, hvor en eller flere institutioner i forening har opnået bestemmende indflydelse over et selskab gennem betaling i form af aktier.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, som ændret ved § 50 i lov nr. 145 af 25. marts 2002, § 7 i lov nr. 545 af 24. juni 2005 og § 34 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 2 affattes således:

§ 2. Loven gælder for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en institution som nævnt i § 6.

»§ 2. Loven gælder

- 1) for opfindelser, der er gjort af en arbejdstager som led i arbejdet ved en institution som nævnt i § 6, og
- 2) for erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder som nævnt i §§ 12 og 14-14 b.«

2. § 6 affattes således:

§ 6. Ved institution forstås i denne lov det universitet under Forskningsministeriet, den sektorforskningsinstitution, det offentlige sygehus eller den sundhedsvidenskabelige forskningsinstitution under regionerne, hvor den pågældende arbejdstager er ansat.

»§ 6. Ved institution forstås i denne lov det universitet omfattet af universitetsloven, den sektorforskningsinstitution, det offentlige sygehus, den sundhedsvidenskabelige forskningsinstitution under regionerne eller De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), hvor den pågældende arbejdstager er ansat.«

Erhvervsmæssig nyttiggørelse

§ 12. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Institutionen fastsætter regler for beregning af vederlag efter stk. 1 og 2. Reglerne skal godkendes af forskningsministeren.

3. § 12, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

*Gældende formulering**Lovforslaget***4. Efter § 14 indsættes:**

»§ 14 a. Ud over rettigheder til opfindelser gjort af en arbejdstager, jf. § 8, kan institutionen erhverve rettigheder til opfindelser samt ophavsrettigheder til edb-programmer, som efter ophavsretsloven tilkommer en arbejdsgiver med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse, jf. § 1,

- 1) efter aftale med en studerende, der ikke er ansat på institutionen, eller med en anden part som led i deres indbyrdes samarbejde, der helt eller delvis er finansieret af offentlige midler, for så vidt den anden part ikke selv vil udnytte rettighederne erhvervsmæssigt eller
- 2) efter aftale med en anden institution som nævnt i § 6.

§ 14 b. I tilfælde hvor institutionen har overdraget retten til en opfindelse til tredjemand, som efterfølgende opgiver at nyttiggøre retten erhvervsmæssigt, kan institutionen indgå aftale med tredjemand om at generhverve rettighederne. Institutionen kan generhverve uudnyttede ophavsrettigheder til edb-programmer efter reglerne i lov om ophavsret.«

Institutionens udgifter og indtægter

§ 15. Institutionen kan afholde udgifter i forbindelse med overdragelse og beskyttelse af retten til opfindelser, der er overdraget til institutionen efter § 8.

Stk. 2. ---

§ 16. ---

Stk. 2. Institutionen kan oppebære indtægter i form af udbytte ved at overdrage sin ret efter § 14, stk. 1, til et aktieselskab mod betaling i form af aktier i det pågældende selskab. Tilsvarende kan institutionen acceptere at modtage et vederlag efter § 12, stk. 2, i form af aktier i et aktieselskab. Institutionen må ikke herved opnå en sådan forbindelse til selskabet, som et moderselskab har til et datterselskab efter aktieselskabsloven.

5. § 15, stk. 1, affattes således:

»Institutionen kan afholde udgifter i forbindelse med erhvervelse, overdragelse og beskyttelse af retten til opfindelser samt ophavsrettigheder til edb-programmer efter bestemmelserne i §§ 12 og 14-14 b.«

6. § 16, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Institutionen kan oppebære indtægter i form af udbytte ved at overdrage sine rettigheder efter § 14, stk. 1, eller § 14 a, stk. 1, til et selskab med begrænset ansvar mod betaling i form af ejerandele. Tilsvarende kan institutionen acceptere at modtage et vederlag efter § 12, stk. 2, i form af ejerandele i et selskab med begrænset ansvar.

Stk. 3. Institutionen må ikke efter bestemmelserne i stk. 2 alene eller sammen med andre institutioner, som nævnt i § 6, opnå en sådan forbindelse til selskabet, som et moderselskab har til et datterselskab efter aktie- og anpartsselskabslovgivningen.«

*Gældende formulering**Lovforslaget**Beslutningskompetence*

§ 18. Institutionens afgørelser efter denne lov træffes på universiteterne af rektor, på sektorforskningsinstitutioner af direktionen og på de offentlige sygehuse af sygehusejeren. Rektors, direktionens henholdsvis sygehusejerens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

7. I § 18, 1. pkt., indsættes efter »sektorforskningsinstitutioner«: »og GEUS«.

Til lovforslag nr. L 46. Skriftlig fremsættelse (30. oktober 2008)

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (Helge Sander):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner. (Erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder m.v.).
(Lovforslag nr. L 46).

Formålet med lovrevisionen er at fremme den erhvervsmæssige nyttiggørelse af forskningsresultater fra den offentlige forskning.

Lovforslaget indebærer, at offentlige forskningsinstitutioner får øgede muligheder for at beskytte og nyttiggøre opfindelser, der er gjort i samarbejde med private samarbejdsparter, studerende og andre institutioner, og bedre mulig-

hed for at nyttiggøre ophavsrettigheder til edb-programmer.

Endvidere lægger lovforslaget op til at lette etablering af nye forskningsbaserede virksomheder ved at udvide institutionernes muligheder for at modtage betaling for immaterielle rettigheder i form af ejerandele i selskaber med begrænset ansvar frem for kontant betaling.

Endelig rummer lovforslaget nogle tekniske ændringer, der begrænser det offentliges økonomiske risiko og fjerner kravet om central godkendelse af institutionernes interne regler for opfinderverderlag.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.